

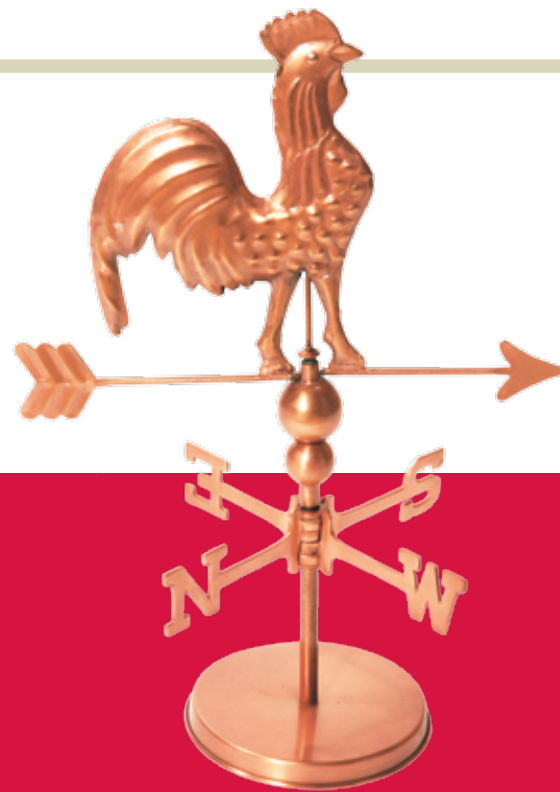
Компании ▶ 8

Агенцията за приватизация одобри “БТ Инвест” за купувач на “Булгартабак”

Компании ▶ 9

ГЕРБ сменя посоката за приватизацията на пощите

Дружеството нямало да се приватизира, търсели се дискусия и реформи

Пари BONNIER
pari.bg

Четвъртък

1 септември 2011, брой 167 (5227)

USD/BGN: 1.35352

▼ -0.33%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.44500

▲ +0.33%

Българска народна банка

Sofix: 378.15

▲ +0.46%

Българска фондова борса

BG40: 121.25

▼ -0.21%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

Само за ден и без да обясни защо
правителството отне
от данъкоплатците над

30
МЛН. ЛВ.

МВР И МИНИСТЕРСТВОТО НА ПРАВОСЪДИЕТО ЩЕ ПОЛУЧАТ СПЕШНИ 22 МЛН. ЛВ.

ДЪРЖАВАТА СЕ ОТКАЗА ОТ ДИВИДЕНТА СИ ОТ “ЛЕТИЩЕ СОФИЯ”, КОЙТО ЩЕ БЪДЕ ИНВЕСТИРАН В “ГОЛФ ЛЕТИЩЕТО” В БАЛЧИК

▶ 2, 4, 5

Новини ▶ 6

Епизод пореден и неуспешен за контрола върху Общинска банка

Компании ▶ 10

Турска компания се отказва от кораб на “Булярд”

Технологии ▶ 14

Sony, Toshiba и Hitachi обединяват производствата си за малки LCD панели

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш Вагит Алекперов

Печалбата на руския петролен гигант "Лукойл" за второто тримесечие се е повишила с 67% до 3.2 млрд. USD благодарение на по-високите цени на "черното злато". Продажбите на компанията, ръководена от Вагит Алекперов, са се увеличили с 35% до 35 млрд. USD, което превишава очакванията на анализаторите. Добиът обаче все още се понижава, а производството на петрол е спаднало с 5.6% до 22.7 млн. т.

Губещ Ноел Приу

Най-голямата европейска верига за търговия на дребно Carrefour SA обяви нетна загуба от 249 млн. EUR за първата половина на годината спрямо печалба от 97 млн. EUR година по-рано. От компанията, ръководена от Ноел Приу, споделиха, че очакват спадът на оперативната печалба да продължи през цялата 2011 г. и да достигне към 15%.

Мнения

► По темата "Трудната Витоша"
► Другарката Фандъкова да прочете статията и да си включи проблема в предизборната агитация.

съсел съска

► По темата "Природният газ ще поскъпне от 1 октомври, предстои да стане ясно с колко".
► Нали преди месец, като разбутахте "Лукойла", казахте, че няма да промените газа, сега преди зимата ново инфо?!?!

Edna bulgarka

Коментар

Време за инвестиции и дарения

СНИМКА SHUTTERSTOCK

pari.bg Топ 3

1 Българско юпи стои зад сделката с "Булгартабак".
Българинът Атанас Бостанджиев е новият шеф на лондонския офис на единствения кандидат-купувач на холдинга "ВТБ капитал".

2 "М-Тел" въвежда "поскока" тарифа за разговори към други оператори. Чрез двата тарифни плана клиентите на телекома ще говорят на еднакви цени с всички мрежи.

3 "Виваком" пуска нов гъвкав мобилен план. Новата услуга е смесица между предплатен и абонаментен план и ще може да се ползва без срочен договор.

Изборите приближават, време е за инвестиции и дарения...

Строгата фискална политика вече е демоде. Така биха могли да се обобщат действията на правителството от вчера, когато само за един ден то похарчи между 30 и 35 млн. лв. по гроби сметки. Питат се как стана това?
Когато спрат да даряват гражданите и фирмите, започва да дарява правителството. Жалко, че тази максима не се отнася за нуждаещите се от скъпо лечение например, а важи само за МВР и някои други "избрани" министерства и структури.

Вчера правителството реши да използва 15 млн. лв. от резерва за неотложни разходи, за да подпомогне изплащането на просрочени задължения на МВР. Колко навреме идва тази правителствена помощ. Нали от днес вече даренията от физически и юридически лица към полицията са забранени. А явно събраните досега 5.7 млн. лв. няма да стигнат на институцията да изплати задълженията

Елена Петкова
elena.petkova@pari.bg

„А какво стана с обещанията на финансовия министър Симеон Дянков, че до края на годината няма да се правят необосновани разходи и ще се води строга фискална политика?“

си. Все пак просрочените плащания само към "Лукойл" са 8 млн. лв., както си призна самият министър на вътрешните работи Цветан Цветанов. 1 млрд. лв. годишен бюджет и още няколко милиона безвъзмездна субсидия от Европейския съюз въобще не се броят, все пак МВР е огромна или по-скоро раздута структура със стотици подразделения и още хиляди служители на държавна издръжка.

Правителството отпусна и 7 млн. лв. за Министерството на правосъдието, което също имало отдавна просрочени плащания. Ако едно домакинство така управляваше бюджета си, досега щеше да е в някой приют за бездомни, пардон - на улицата. Приюти за бездомни у нас обаче почти няма, защото - познайте - държавата ни е бедна. Бедна, бедна... колко да е бедна - след като раздава пари на килограм.
Още един, меко казано, спорен разход излезе на бял свят. Или по-скоро пожертван приход.

Още минимум 12 млн. лв. ще бъдат пренасочени за летището в Балчик, вместо да влязат в държавната хазна като дивидент от печалбата на държавното дружество "Летище София" (виж стр. 4-5). Правителството все пак измисли как да заобиколи опасността да бъде санкционирано от Брюксел за непозволена държавна помощ. А въпросът дали изобщо имаме нужда от алтернативно "гольф летище", модернизирано с държавни средства, не е на дневен ред.

Така само вчера бяха изхарчени общо около 34 млн. лв., като 22 млн. лв. от тях, от резерва за неотложни разходи, отидоха за министерствата с просрочени задължения - МВР и правосъдието. А какво стана с обещанията на финансовия министър Симеон Дянков, че до края на годината няма да се правят необосновани разходи и ще се води строга фискална политика? Все пак избори приближават, време е за инвестиции и дарения... ■

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И
ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И
РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elena.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

„Планираме бездомните кучета в София да намалееят с 50% до две години

► Йорданка Фангъкова, кмет на София и кандидат за нов мандат

Число на деня

95%

► от аптеките вече са свързали касовите си апарати с НАП. Срокът за това изтече вчера

Експертиза ще доказва кога “Лукойл Нефтохим” е започнала поставянето на уреди

Следващото дело между рафинерията и Агенция “Митници” е на 28 септември, а Софийският административен съд ще реши да изпрати ли делото към Европейския съд

Съдебно-техническа експертиза ще докаже дали “Лукойл Нефтохим” е започнала с поставянето на измервателни уреди, след като Наредба № 3 към Закона за акцизите и данъчните складове е била приета. Тя ще покаже къде в бургаската рафинерия и на нефтен терминал “Росенец” има и къде няма контролни уреди, както и колко време би бил стандартният срок за тяхното поставяне. За експертизата компанията ще плати 6 хил. лв., като се очаква тя да бъде гледана на следващото заседание на Административен съд-София, което е насрочено за 28 септември. Вчера започна делото по същество между “Лукойл Нефтохим” и Агенция “Митници” за това дали лицензите за управление на данъчните складове “Нефтохим Бургас” и пристанище “Росенец” са били отнети правомерно с решението на шефа на мит-

ниците Ваньо Танов.

Шах и мат с аргументи

В съдебната зала рафинерията беше защитавана от Андрей Делчев, председател на Българската петролна и газова асоциация (БПГА), в която членува и “Лукойл България”. Той отново заяви, че посочените срокове не са били възможни предвид мащабите на рафинерията. Защитниците на “Лукойл Нефтохим” обаявиха, че още преди година премиерът Бойко Борисов е бил известен от президента на руската “Лукойл” Вагит Алекперов, че срокът няма как да бъде спазен. На обратната позиция бяха защитниците на Агенция “Митници”, според които компанията не е предприела никакви действия за поставянето на измервателните съоръжения до последния момент. “Жалбоподателят е започнал с поставянето на уредите от самото начало”, каза Делчев. Според Агенция “Митници” всички останали притежатели на акцизни складове за горива в страната са успели да изпълнят изискванията на подзаконовия акт. Същото потвърди по-късно и самият Делчев, който заяви, че никой от останалите членове на петролната асоци-

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

ция не е бил санкциониран заради неизпълнение на Наредба № 3.

Зависимост от държавата

Главният юрист на Агенция “Митници” Станислава Йорданова заяви, че ако рафинерията не е изчакала последния момент преди изтичането на срока и е започнала монтирането по-рано,

е било възможно да получи отсрочка. Андрей Делчев пък подчерта, че през март тази година “Лукойл Нефтохим” вече е разполагала с готови проекти за поставянето на измервателните уреди. Той обаче обая, че жалбоподателят не може да постави измервателни уреди на пристанище “Росенец”, тъй като една част от точките за измерване се намират

върху публична държавна собственост. “Каквото и да се прави върху тази публично-държавна собственост, то трябва да се съгласува с Министерския съвет”, коментира той.

Съдебен спор извън рогните ширини

При приключването на първото дело по същество за спора между АМ

и “Лукойл” защитниците на компанията настояха да се изпрати запитване до Европейския съд в Люксембург, за да се провери дали Законът за акцизите и данъчните складове не противоречи на европейското законодателство. Очаква се съдът да се произнесе по това искане на закрито заседание.

Елена Пулчева

„Тезата на рафинерията е, че сроковете, които са определени в Наредба № 3, са невъзможни. Знаете, че петролната асоциация преди време също атакува наредбата и твърдеше същото не само за “Нефтохим”, а за всички членове на асоциацията, които са лицензирани складодържатели

„Останалите членове на асоциацията са коректни, никой друг не е санкциониран заради неизпълнение на Наредба № 3

Андрей Делчев, председател на БПГА и адвокат на “Лукойл Нефтохим” по делото

„Едва след като сроковете на наредбата са изтекли, “Лукойл Нефтохим” е предприела някакви стъпки

„Всичките останали 60 притежатели на акцизни складове за горива са се справили навреме с монтирането на уредите

Станислава Йорданова, главен юрист на Агенция “Митници”

Едно към едно Златев няма общо с празниците по случай 100-годишнината на Тодор Живков

► Във връзка с появили се информации в медиите, че генералният директор на “Лукойл България” Валентин Златев участва в инициативния комитет за честването на 100-годишнината от рождението на Тодор Живков, пресслужбата на “Лукойл България” съобщава, че това не отговаря на истината. ► Г-н Златев не е член нито на инициативен, нито на организационен комитет, свързан с това мероприятие.

“Лукойл България”

Последно: “голф летището” ще бъде строено с държавни

Пренасочването на дивидента от летището в София към Балчик избегне санкция от Брюксел заради непозволена държавна помощ

Държавата се отказва от дивидента, който трябва да получи от “Летище София” ЕАД, а парите ще се използват за реконструкцията на бившето военно летище в Балчик, съобщи транспортният министър Ивайло Московски пред журналисти. Летище “Балчик” беше зачислено към активите на столичното летище преди малко повече от седмица. Така на практика министерството намери хитър начин да развие обекта с държавни пари и в същото време да избегне прякото финансиране и произтичащите от това проблеми с Европейската комисия заради непозволена държавна помощ. Събитията

се развиха и за уникално кратко време - по-малко от два месеца, откакто премиерът Борисов се разпореди летище Балчик да бъде модернизирано и да работи като алтернатива на това във Варна още за следващия летен сезон.

Пренасочване

Обикновено практиката е около 80% от печалбата на държавното търговско дружество “Летище София” да отива в държавната хазна под формата на дивидент. Държавата обаче има право да се откаже от него, а сумата да се реинвестира в компанията, към чиито активи преди седмица беше зачислено и летището

в Балчик. Точно това ще се случи с дивидента за 2011 г., чийто размер още не е ясен. За сравнение обаче печалбата на дружеството за 2010 г. е в размер на 15.3 млн. лв., т.е. държавата е получила като дивидент малко над 12 млн. лв. от тях. За момента няма никакви индикации, че годината ще бъде лоша във финансово отношение за летището, дори напротив, така че размерът на дивидента би трябвало да бъде най-малко същият. Така държавни пари все пак ще бъдат инвестирани в летището на Северното Черноморие, наскоро преобразувано в гражданско.

Тази схема беше избрана, след като държавата

се сблъска с проблеми да инвестира пряко в обекта, каквото беше личното желание на премиера. Всяко пряко финансиране може да бъде санкционирано от Брюксел като непозволена държавна помощ.

Заемът остава възможност

Транспортното министерство обмисляше и други варианти - например банков кредит за дружеството в размер 40 млн. лв. - точно колкото са нужни за модернизацията. С новата схема обаче нуждата от кредит не отпада автоматично. От транспортното министерство обясниха, че това се запазва като възможна оп-

ция. Според ведомството “Летище София” е финансово стабилно и подобен заем няма да бъде проблем, както и няма да повлияе на изплащането по останалите заеми - 60 млн. EUR към Европейската инвестиционна банка и 40 млн. USD към Кувейтския фонд за арабско икономическо сътрудничество.

Все пак нотка на съмнение в това твърдение внася фактът, че софийското летище не успя да започне работа по нов пътнически терминал или поне разширение на съществуващите - именно защото заемите се оказаха пречка аеропортът да инвестира в тях.

Ани Когжаиванова

Как и защо Предистория на “голф летището”

► Преди по-малко от два месеца на заседание на Министерския съвет Борисов даде много конкретни и неподлежащи на оспорване указания на своите министри относно летището в Балчик.
► “Искам го напролет, май месец това летище да функционира за новия туристически сезон. Повече не искам коментар”, отсече той и не взе под внимание забележки-

ХРОНОЛОГИЯ НА ЕДНО СКОРОСТНО РАЗВИТИЕ

6 юли

► Премиерът разпоредя по време на заседание на Министерския съвет летището в Балчик да бъде трансформирано в гражданско и да се модернизира с държавни средства

20 юли

► Авиобаза Балчик е прехвърлена от Министерството на отбраната към това на транспорта

3 август

► Министерският съвет приема решение да се създаде държавно дружество “Летище Балчик” ЕООД с капитал 390 хил. лв.

► Излиза наяве фактът, че за държавно финансиране на обекта е нужно одобрението на ЕК

► Бойко Борисов дава указания да се намери начин развитието на проекта да се представи като антимонополна мярка

► Като по-реалистичен вариант се обсъжда търсенето на банков кредит

в Балчик пари

ПОЗВОЛЯВА да се

40

▶ млн. лв. приблизително ще струва ремонтът на летището до Балчик

15.3

▶ млн. лв. е печалбата на "Летище София" за 2010 г., като 80% от тях или малко над 12 млн. лв. е бил дивидентът за държавата

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

те на своите министри, че държавата няма практика да инвестира пряко в летища, че това ще натовари бюджета и че е по-добре да се помисли за концесионер.

▶ Всичко това доведе до спекулации относно причината, поради която Борисов иска промяната. Повечето предположения бяха, че премиерът всъщност действа в услуга на собствениците на голф игрища и големи туристически комплекси в региона на Балчик, като особено много се спрягаше едно име - Красимир Герзов. Авиобазата дори доби

прозвището "голд летището" в някои медии.

▶ По-късно премиерът обясни пред министрите си, че иска летището да се развие като антимонополна мярка, вероятно имайки предвид факта, че двете морски летища, в Бургас и Варна, се стопанисват от една компания - "Фрапорт туин стар еърпорт мениджмънт". Тя е собственост на германската компания "Фрапорт" и дружеството "Еърпорт сървисиз", собственост на "Химимпорт" чрез едноличното акционерно дружество "Молет".

24 август

▶ Правителството решава "Летище София" да поеме експлоатацията, управлението и поддържането на летищния комплекс в Балчик

30 август

▶ Транспортният министър Ивайло Московски съобщава, че държавата се отказва от дивидента си от "Летище София" ЕАД, а парите ще се използват за реконструкцията на летището в Балчик

МВР получи още 15 млн. лв. от бюджета

Част от парите ще бъдат изразходвани за покриване на просрочени задължения. Само задълженията към "Лукойл" са 8 млн. лв.

Министерството на вътрешните работи (МВР) ще получи 15 млн. лв. под формата на бюджетен кредит, реши правителството по време на редовното си заседание. Част от парите ще бъдат използвани за осигуряване на дейността на новосформираната структура Специализиран отряд за борба с тероризма към Главна дирекция "Борба с организираната престъпност". Другата част ще бъдат изразходвани за погасяване на просрочените задължения на институцията. Средствата ще бъдат отпуснати от резерва за непредвидени и неотложни разходи.

Къде отиват парите

Правителствената пресслужба не пожела да уточни какви точно и към кого са просрочените задължения на полицията. Само преди няколко дни обаче министърът на вътрешните работи Цветан Цветанов призна, че МВР има неизплатени задължения в размер на 8 млн. лв. към "Лукойл". Тогава той заяви, че отнетите лицензи на рафинерията застрашили функционирането на МВР,

22

▶ млн. лв. отпуска правителството за покриване на просрочени плащания на МВР и правосъдното министерство

▶ Даренията към МВР ще бъдат забранени от днес. Трансферите от бюджета обаче продължават

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

тъй като "Лукойл" била основен доставчик на гориво за институцията. Вероятно с отпуснатите сега средства ще се покрият и част от тези разходи. Освен това около скандала с даренията на МВР се разпространи информация, че петролната компания била и един от основните дарители на полицията.

Всъщност от днес МВР официално трябва да забранени даренията от физически и юридически лица, каквито е получавало в продължение на години. "Забранихме ги, въпреки че направихме проверка и няма дарение от нито едно криминално проявено лице", каза министър Цветанов.

Само от началото на 2011 г. институцията е получила около 5.7 млн. лв. от дарения от физически и юридически лица в България. Близко 30% от тази сума, или малко над 2 млн. лв., са от "даренията" 236 автомобили "Опел Астра" от собствената фирма на МВР "Безконтактни мултиплексорни вериги". В нея не влиза получената безвъзмездна помощ от Европейския съюз.

Отделно МВР е на челна позиция в класация на държавните институции с най-висок бюджет за тази година - над 1 млрд. лв.

Пари и за правосъдието

Отделно 7 млн. лв. ще бъ-

дат предоставени отново като бюджетен кредит на Министерството на правосъдието. Средствата ще бъдат изразходвани за издръжка на затворите. "С тях ще се осигури дейността по изпълнение на наказанието "лишаване от свобода", се казва в съобщението на правителствената пресслужба. Предполага се обаче, че и тук е включена дължимата сума за гориво към "Лукойл".

Така общата сума, която правителството реши да отпусне от резерва, е 22 млн. лв., като основната част от тях ще бъде изразходвана за покриване на неразплатени задължения, без да има яснота колко и какви са те. ■

Александър Масларски наследи Дамян Лазаров в КЗП

Лазаров подаде оставка по искане на премиера Бойко Борисов

Александър Масларски, който доскоро беше член на Комисията за защита на потребителите, вече е неин председател, макар и временно изпълняващ длъжността. Това реши правителството на редовното си заседание, след като преди два дни министър-председателят Бойко Борисов поиска оставката на дългогодишния председател на комисията Дамян Лазаров. Пред "Дарик радио" Масларски заяви, че още един човек от комисията трябва да си тръгне - Огнян Варадинов, който бил приближен на Лазаров.

Мотивът за поисканата оставка на Дамян Лазаров обаче беше тривиален. "С промяната на поста премиерът Борисов цели по-добро хармонизиране и по-осезаеми усилия в

▶ Дамян Лазаров

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

осъществяването на практиките за защита на потребителите", се казва в съобщението, изпратено до медиите от правителствената пресслужба.

Къде сбърка Дамян Лазаров

През ноември миналата година РЗС атакува Лазаров, като изнесе инфор-

мация, че той е участвал в енергиен картел, който бил покровителстван от министъра на вътрешните работи Цветан Цветанов. Тогава Лазаров попадна под прицела на партията, която водеше кампания главно срещу Цветанов. РЗС изнесе информация, че дъщерите на Лазаров имали 56 фирми, действа-

щи в областта на енергетиката, които се ръководели от бившия председател на Комисията за защита на потребителите. Тези фирми са успели да купят земеделски земи в Шабла и Каварна, като по-късно предназначението им било променено за изграждане на вятърни генератори.

След 12 години

Иначе Дамян Лазаров заемаше поста председател на Комисията за защита на потребителите 12 години, като изкара три последователни мандата и беше преизбран от четири правителства. Последно беше избран за поста от настоящите управляващи през март 2010 г. Решението на Министерския съвет за това обаче било подписано от вице-премиера Цветан Цветанов в отсъствието на премиера Бойко Борисов, твърди РЗС. Според партията за запазването на поста на Дамян Лазаров били платени 500 хил. EUR. ■

Епизод пореден и неуспешен за контрола върху Общинска банка

Опитът за свикване на извънредно общо събрание се провали заради общинския съвет

След като опитите на Столичната община да установи контрол върху Общинска банка отново завършиха с неуспех, вчера кандидатът за кмет на София от Синята коалиция Прошко Прошков обвини председателя на столичния общински съвет Андрей Иванов за това. "Той не е осигурил навременно изпращане до банката на решението да се свика общо събрание на акционерите. Това е престъпна небрежност", заяви той. Самият Андрей Иванов не си вдигаше телефона за коментар, но съпартиецът му и председател на стопанската комисия в общината Николай Стойнев отхвърли обвиненията и обяви Прошков в некомпетентност.

Поводът е, че Агенцията по вписванията отказа да въведе в Търговския регистър искането за свикване не е спазен срокът в устава на банката. Според него трябва да има до 30 дни

минимум между поканата за насрочване и самото провеждане на събранието.

Рискът за банката

Поводът за свикване на събранието стана съобщение от БНБ, че има риск за банката, породен от натрупването на кредити на дружествата, които са миноритарни собственици. Прошков коментира, че това са фирми на Христо Ковачки и тяхната собственост е 25.5%. Благодарение на този дял, който е придобит с приватизация на общински дружества, Ковачки е имал контрол в банката. Кандидат-кметът допълни, че общината има възможността да обяви всички решения досега за невалидни. "Трябва да се върне вземането на решение с 67% гласове, което е старият устав на банката", обяви той. Прошков призова кмета на столицата да провери дали придоби-

ването на приватизирани общински дружества в периода 2000-2004 г. не е станало със средства от самата Общинска банка.

Нагцакване с общи събрания

Столичният общински съвет реши да бъде свикано извънредно събрание на банката на 14 юли. Заложени точки в него включваха промени в устава и промени в тричленния надзорен съвет. Никифор Вангелов, зет на Ковачки, и Димитър Колев е трябвало да бъдат сменени с Петя Димитрова и Стефан Ненов. В момента Димитрова е изпълнителен директор на Пощенска банка, но не се знае как ще се промени статутът ѝ след сливането на гръцките Alpha bank и EFG Eurobank. Ненов е бил в одиторската компания "Прайсуотърхаус" и в момента има консултантска фирма. Забавянето с уве-

домлението за събитието обаче води до неспазване на законовия срок и и то не можа да се състои. Реакцията на Ковачки е мигновена, чрез единия от акционерите в Общинска банка - Общинската застрахователна компания (ОЗК). От нея идва също искане за общо събрание на акционерите, този път редовно. Дневният му ред е коренно различен - приемане на годишен финансов отчет, освобождаване от отговорност на членовете на управителния и надзорния съвет на банката, разпределение на 2 млн. лв. печалба от миналата година, избор на одитор и увеличаване на надзорния съвет с двама души. Искането е одобрено, датата 14 октомври е насрочена. Според Прошков трябва да се влезе с шут в банката, защото в момента тя е бомба със закъснител.

Ивана Петрова

Прошко Прошков,
кандидат-кмет на София от Синята коалиция

Андрей Иванов не е осигурил навременно изпращане на решението да се свика общо събрание на акционерите до банката и по този начин да се спазят сроковете. Това е престъпна небрежност. По този начин се вижда опит за отлагане на връщането на контрола върху банката. Кмет на място може да обяви всички решения в банката досега за невалидни и да се върне старият устав с вземане на решение с 67% гласове. В банката трябва да се влезе с шут и да се превземе контролът, защото сега Общинска банка е бомба със закъснител

Не искам да коментирам обвинението на Прошков. Казусът с банката е висящ от 2003 г. и забавянето с няколко седмици не е фатално. Общината ще използва възможността да си защити интересите. Пуснато е вече искане за насрочване на ново извънредно общо събрание. Изказването на Прошков е некомпетентно, защото събранието се свика от управителния съвет, а не от акционерите

Николай Стойнев,
директор на стопанската комисия към СОС

Отново на работа

Есенната парламентарна сесия започна с предизборни обещания

ГЕРБ се похвали с добра работа, депутатите от всички други партии обаче критикуваха управлението

Приоритети, облечени като предизборни обещания. Това беше основата на първия работен ден на депутатите, с който бе открита есенната пленарна сесия. Оказа се, че за ГЕРБ е важно да оправдаят очакванията на хората, които ги подкрепят, и да направят някои законодателни промени, за които говореха още през зимата. "Атака" ще залага на подкрепата на малките селскостопански производители, сините искат нова антикризисна програма, а за опозицията на преден план са предсрочните избори за ново правителство.

ГЕРБ-ерските приоритети

Приоритетите на ГЕРБ за есенната сесия ще са законодателните промени, които да въведат митническото дознание, така че служителите на митниците да могат да правят разследвания. Това ще стане с промени в Наказателния кодекс, обясни председателят на партията Красимир Велчев. За Агенцията за обществени поръчки се предвиждат нови правомощия. Приоритет ще останат и реформите в здравеопазването. Пактът за финансова стабилност и изготвянето на бюджета

за следващата година също ще бъдат с предни позиции при работата на депутатите след лятната ваканция.

Управляващата партия ще продължи да следва политиката за намаляване на дефицита, за да не рискува стабилността на страната. Това е записано в декларацията на ГЕРБ, която беше представена в началото на новата парламентарна сесия.

Сините желания

Докато управляващите се хвалеха с добра работа, депутатите от Синята коалиция показаха, че са недоволни от работата им и че има нужда от сериозна работа за борба с кризата. Според Синята коалиция на България ѝ е нужна нова антикризисна програма. "Малкият и средният бизнес трябва да бъдат в центъра на политиката. Държавата се превръща в причина за верижните фалити заради неплащане. Ако това не се промени, безработицата ще бъде още по-голяма", коментира съпредседателят на коалицията Мартин Димитров. Внимание беше отделено и на Комисията за защита на конкуренцията и Комисията за защита на потребителите. Добра крачка била смяната на председателя на КЗП Дамян Лазаров, но за да бъдат преборени монополите, трябвало да се смени целият състав на двете комисии.

Целите на опозицията

Основната цел на депутата-

тите от ДПС щяло да бъде създаването на условия за предсрочни избори, за да може управлението да се поеме "от нормално правителство на демократичните ценности". Според зам.-председателя на парламентарната група на ДПС предстоящите избори ще са много важни, защото ще дадат посоката на развитие на страната. Той обаче има опасения, че ГЕРБ и "Атака" ще манипулират изборите през есента. Те работели още отсега за това.

Според лидера на БСП Сергей Станишев работата на парламента през новата парламентарна сесия ще мине под знака на изборите, а парламенът е изпразнен от съдържание. От него нищо не зависело, обясни още червеният лидер. По думите му, вместо да работи, ГЕРБ месеци наред си прави пиар, а доказателство за това е, че безработицата се увеличава, а животът на хората се влошава.

Атаката на "Атака"

За "Атака" останаха обещанията за грижа за хората. Лидерът на партията прочете декларацията, в която е записано, че фокус през есенната сесия ще бъдат дребните стопани, защото било важно най-сетне да се защитят интересите на хората. Той не пропусна и предизборните изказвания, като критикува управляващите, че все още крият кандидатурата си за президент.

Рагослава Димитрова

Красимир Велчев,
председател на парламентарната група на ГЕРБ

”

Есенната парламентарна сесия винаги е била най-натоварена. Намираме се по средата на мандата. Това е време за равностметка. Постигнати са добри резултати в борбата с престъпността, сивата икономика, усвояването на европейски средства. И гражданите предпочитат след отрязаната лентичка, на което някои се подиграваха, да има отворена детска градина, открита пречиствателна станция, предпочитат да стигнат до Перник за 20 минути, предпочитат да стигнат до центъра с метрото за 6 минути

Мартин Димитров,
съпредседател на Синята коалиция

”

Има верижни фалити в момента и държавата се превръща в причина за тези фалити. Безработицата надмина 11% и вече се превръща в заплаха за националната сигурност. Нужна е нова антикризисна програма с фокус върху малкия и средния бизнес и подпомагането му да оцелее. Вместо да строите "Белене", може да се направи една грандиозна програма за енергийна ефективност, която да намали сметките на хиляди български граждани

Сергей Станишев,
председател на Коалиция за България

”

Тази сесия ще мине под знака на предстоящите избори. Имаме един все по-неработещ и изпразнен от съдържание парламент, от който нищо не зависи. Като имаме толкова силна митница, къде са ни приходите в бюджета? Като се борите неуморно със спекулата, как така хранителните стоки поскъпнаха с близо 10%? Като сме излезли от кризата, защо безработицата се е увеличила двойно?

Лютви Местан,
зам.-председател на ДПС

”

Основен приоритет на ДПС е създаване на условия за предсрочен вот, след което управлението да се поеме от нормално правителство на демократичните ценности и националните приоритети

Волен Сугеров,
председател на "Атака"

”

"Атака" ще предлага законодателни инициативи в следващите месеци - чух изказвания на политици и нито една дума в защита на интересите на българския народ. Ще предложим защита на дребните стопани. През тази сесия ще внесем законопроект, с който да обърнем внимание на хората, които произвеждат

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Агенцията за приватизация одобри за купувач на "Булгартабак"

До 15 дни с компанията трябва да се проведат преговори за сключване на приватизационния договор

Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол определи регистрираната в Австрия "БТ Инвест" за участник, спечелил конкурса за приватизацията на 79.83% от капитала на "Булгартабак холдинг" АД, съобщи от агенцията. По този начин изпълнителният съвет на АПСК не се възползва от възможността да не сключи сделка, в случай че цената не отговаря на изискванията. Само преди два дни "БТ Инвест" предложи цена 100.1 млн. EUR за холдинга. Компанията предложи още инвестиции за 7 млн. лв. за срок от 2 години и предложение за изкупуване на минимални количества български тютюн за задължителен срок от пет години - 5000 тона за всяка от петте години.

"Има допуснат и избран участник, с който в срок от 15 календарни дни трябва да се проведат преговори за парафиране на договора", обясни в парламента изпъл-

Кина Драгнева,
kina.dragneva@pari.bg

нителният директор на АПСК Емил Караниколов. По думите му в агенцията са получили вече становище от консултант и цената, която е дадена, отговаря на стойността на дружеството. "Ние продаваме не активи, а бизнес. Ако продавахме собствеността или активите, нямаше да продаваме ангажименти, а щяхме да гоним цена", допълни Караниколов.

Условия

След като проектодоговорът с "БТ Инвест" бъде изгот-

вен, документът ще бъде внесен за одобрение в надзорния съвет на ведомството. В срок от 15 дни купувачът трябва да представи декларация за произхода на средствата си, което е задължително условие за внасянето на проектодоговора в надзорния съвет. Съветът ще има срок две седмици да се произнесе. Караниколов отново защити избрания метод за продажба на "Булгартабак". "Целта ни е дейността на дружеството да се запази, а то да се развие. Документите, които са представени в АПСК, отговарят на руския инвеститор", категоричен беше той.

По думите му синдикатите още в началото са се обявили "против" и спазват обещанието си. "Що се отнася до това какво ще

се случи с дружеството - смятам, че агенцията и НС са си свършили работата, като са заложили ангажименти, които трябва да се изпълнят, и е предвидено обезпечение за неизпълнението им", обяви Караниколов. Според него най-важното е, че се запазва предметът на дейност - и на дружеството майка, и на дъщерното.

И вчера депутатите от Коалиция за България оспориха приватизацията на дружеството. "Зад приватизацията стоят икономически кръгове в България", заяви бившият министър на икономиката Румен Овчаров и отбеляза, че всички чуждестранни стратегически инвеститори са били умишлено изгонени от участие в приватизацията. Овчаров има един неуспешен опит за раздържавява-

не на цигарения холдинг. Според бившия министър приватизацията не отговаря на интересите нито на тютюнопроизводителите, нито на работещите в компанията. "Тютюнопроизводителите няма на какво да се радват, защото петте хиляди тона тютюн, които се предвижда да бъдат изкупувани, са по-малко от количествата тютюн, които изкупува "Булгартабак". И през тази година те са над 6000 тона", обясни депутатът. Той също така изтъкна, че седемте милиона инвестиции за две години са по-малко от годишните инвестиции на "Булгартабак", които са около 25 млн. лв. "Това е една от най-грубите измами в българската икономика за последните 20 години", коментира Овчаров. Корнелия Нинова напомни, че

консултантът по сделката официално е изразил несъгласие с параметрите на сделката.

Кои са "БТ Инвест"

Докато депутатите от левицата обвиняваха управляващите за избрания модел на приватизация и постигнатата цена, инвеститорите продължават да се питат кои всъщност са "австрийците" от "БТ Инвест". Зад компанията официално стои руската ВТБ. В руските медии се появиха публикации, че банката действа за свой за клиент и няма никакво намерение да се задържа в инвестицията си в "Булгартабак".

Зад интереса на руската Външнотърговска банка (ВТБ) към "Булгартабак" стои българинът Атанас Бостанджиев, написа в

„Днес получихме становище от нашия консултант и цената, която е дадена, отговаря на цената на дружеството, като се продава бизнесът. Ние продаваме не активи, а бизнес. Ако продавахме собствеността или активите, нямаше да продаваме ангажименти, а щяхме да гоним цена.“

Емил Караниколов,

изп. директор на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол

"БТ Инвест"

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

броя си от сряда руският в. "Ведомости". Той е новият шеф на лондонския офис на "ВТБ капитал" и познава добре местния пазар, твърди руското издание.

Според информацията във "Ведомости" банката участва по настояване на Бостанджиев, който отговарял за разработване и прилагане на стратегии на компанията за Европа. На поста си той е от 24 май тази година. Преди това е работил в Goldman Sachs от 2008 до 2011 г., където се е занимавал с продажба на облигации. А от 1996 г. е старши мениджър "Продажби на кредитни инструменти" в Merrill Lynch, Лондон.

На опашката от собственици

Австрийската компания има доста сложна собственост.

BT Invest GmbH, както е пълното име на дружеството победител в конкурса за "Булгартабак", е 100% собственост на кипърската VTB Capital Pe Investment Holding Ltd. То пък е собственост на компания, регистрирана в швейцарския кантон Цуг. Заради регулаторния режим в областта крайният акционер в дружеството няма как да бъде проследен.

Сложният "акционерен" път до крайния собственик кара анализаторите да прогнозира, че ако има промяна в собственика, ще е на ниво именно "БТ Инвест". Практика, която впрочем е използвана и при други приватизационни сделки у нас.

Кина Дразнева

„Зад приватизацията стоят икономически кръгове в България. Това е една от най-грубите измами в българската икономика за последните 20 години.“

Румен Обчаров,
бивш министър на икономиката

ГЕРБ сменя посоката за приватизацията на пощите

Дружеството нямало да се приватизира, търсели се дискусия и реформи

Приватизацията на "Български пошти", която малко преди лятната ваканция беше поискана от Валентин Николов и група народни представители от ГЕРБ, стана повод за нови спорове сред депутатите по време на първото им заседание. Изненадващо се оказа, че изваждането на дружеството от забранителния списък за приватизация не означавало приватизация, а това, за което се говореше - приватизиране на миноритарен пакет от дружеството, едва ли не беше забравено.

Нова мисъл

В края на юни от ГЕРБ обясниха, че целта с ваденето на пощите от забранителния списък за приватизация цели привличане на сериозен инвеститор, който да получи миноритарен пакет от акциите на дружеството. Още тогава според опозицията това действие означаваше приватизация. След като се върнаха от лятната си ваканция обаче, депутатите явно са премислили действията си. Този път обаче сигналите, които дават, са още по-противоречиви. Това се превърна и в повод гласуването на предложението на ГЕРБ

дружеството да бъде извадено от списъка да бъде отложено.

На 180 зрагуса

"Ние не говорим за приватизация, а за изваждане от забранителния списък. Това може да стане между първо и второ четене. Целта на внесеното предложение е да се предизвика дебат, защото състоянието на "Български пошти не е добро", обясни Николов. Целта била просто дебат, така че да се разберат нуждите от промени, защото България била на челни позиции в класация между 31 страни. Мястото ѝ обаче

било челно отзад напред, а класацията била по цена на универсална пощенска услуга и дял от БВП. "Пощите застрашително вървят към загуба, която трябва да се покрие от бюджета", коментира Николов, който нищо не спомена за силния инвеститор, за който доскоро говореше, че ще изведе компанията напред.

Критикуите на опозицията

Според депутатите от БСП с промените някой ще се добере до имотите на държавното дружество. Според БСП и "Атака" целта на ГЕРБ е да намери начин да

попълни дупките в бюджета и едновременно с това да обслужи нечии интереси. "Това е лобистко действие, което не е в интерес на обществото", коментира Петър Димитров от БСП. Депутатите от Синята коалиция също са против приватизацията на дружеството. А БСП дори заплаши, че ще сезира Конституционния съд. На вчерашното заседание не се стигна до консенсус и гласуването на предложението за изваждане на пощите от забранителния списък беше отложено.

Рагослава Димитрова

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Петър Мутафчиев,
генерал от БСП

„Изваждането на дружеството от забранителния списък означава, че то е извадено за приватизация. Безотговорно е да не се създава стратегия. Правителството трябва да отговори на необходимостта на дружествата и да представи какви са целите на приватизацията и изискванията към бъдещия собственик“

Николай Пехливанов,
генерал от "Атака"

„Дружеството разполага с едни от най-хубавите и апетитни имоти. Това ще е най-изгодната сделка за този, който успее да купи дружеството. Вадим нещо, което е безценно, за да го продадем на безценция“

Валентин Николов,
генерал от ГЕРБ и председател на икономическата комисия

„Не говорим за приватизация, а за изваждане от забранителния списък. Ние знаехме, че върху нас ще се изсипе всичият негативизъм. Този дебат обаче беше нужен, за да се достигне до промени. Успокойте се, няма да приватизирам сградата в центъра. Това ако стане, ще стане след приемане на стратегия. Задължително ще се изготви стратегия, но това предприятие се нуждае от реструктуриране“

Иван Иванов,
генерал от Синята коалиция

„Дружеството се счита за обявено за приватизация от момента, когато се извади от списъка. В Европа има 13 пощенски дружества, които не са държавна собственост, но държавата е монопол на универсалните пощенски услуги“

Турска компания се отказва от кораб на "Булярд"

Дъщерното дружество на "Индустриален холдинг България" ще дострои кораба за своя компания

"Булярд корабостроителна индустрия" ЕАД, което е дружество от групата на "Индустриален холдинг България" АД, ще дострои за себе си кораб, планиран да бъде продаден на турска компания. Възложителят - турската компания Diler Shipping and Trading Inc. - е прекратил договора за строителството му. Корабът, който е с наименование "103", ще бъде достроен за Serdika Ltd, която е 100%

дъщерна на "Булярд корабостроителна индустрия" ЕАД. Той ще бъде завършен през октомври 2011 г.

Ново попълнение

Това ще бъде пети кораб във флотилията на "Индустриален холдинг България", който отчете 1.45 млн. лв. консолидирана печалба за полугодieto. Според проспекта за увеличението на капитала на холдинга от

началото на 2011 г. 52.3% от активите на групата са вложени в дейността морски транспорт.

Холдингът започна дейността си в сегмента през юни 2009 г., след като първият новопостроен собствен кораб - "Емона", отплава по договор за чартиране. През 2010 г. на тайм-чартър са заминали и останалите три кораба от групата - "Марциана" от февруари, "Карвуна" от юни, а "Ан-

тея" - от декември.

Опит

Прекратеният договор за строежа на кораб е втори за бившата варненска корабостроителница в последните 2 години. В началото на октомври 2009 г. компания "Осогово Меритайм", която е дружество от групата на "Български морски флот" АД, отказа поръчката за строителството на кораб за 23 млн. EUR. Тогава от "ИХ

България" обясниха, че "корабът, който се предвижда да бъде пуснат на вода през декември 2009 г., остава собственост на "Булярд корабостроителна индустрия ЕАД" и ще бъде продаден в бъдеще". До момента обаче не е обявено той да е продаден извън групата.

Резултати

"Индустриален холдинг България" АД отчете консолидирана печалба от 1.45

млн. лв. за шестмесечието на 2011 г. За същия период на 2010 г. компанията имаше загуба от 1.78 млн. лв. С основна заслуга за печалбата са положителните нетни преоценки на кредити в йени и долари за 3.6 млн. лв. през първото полугодие на 2011 г.

Година по-рано холдингът пострада от поскъпването на йената и отчете отрицателни нетни преоценки за 3.9 млн. лв. ■

Българо-японско дружество ще прави геотермална централа в Сапарева баня

Размерът на инвестицията и сроковете за изпълнение все още са неизвестни

Геотермална централа в Сапарева баня, която да използва прочутия 103-градусов гейзер в града, ще бъде построена от българо-японско дружество. За това се договориha община Сапарева баня и японската компания "Аква Фарм Лимитид", които подписаха меморандум за създаване на съвместно дружество с името "Аква-Германия". След регистрация на дружеството то ще започне изграждането на проекта, който освен централа предвижда и използване на водите за топлоснабдяване. Когато този проект бъде реализиран, водата от гейзера ще се използ-

ва както за лечебни цели - балнео и спа, така и за отопляване на сгради, оранжерийно производство и други, категорични са от общината.

Участие в дружеството

Според подписания меморандум японците ще имат 66% участие, а общината ще участва с останалите 34%, които ще бъдат под формата на апортна вноска. Тази апортна вноска ще се изразява в осигуряване на терен от около един декар за построяване на геотермалната централа. През април общината получи разрешение от Министерството на околната среда и водите (МОСВ) за управление на свободния ресурс 9.71 л в секунда от утвърден потенциал 16 л в секунда от минералния извор "Гейзера" за срок от 25 години.

Някога за някакви пари

От общината в Сапарева баня обаче не пожелаха да коментират в какъв размер ще бъде инвестицията и до какъв срок може да се планират започването и завършването на геотермалната централа. Радка Георгиева, заместник-кмет на общината, обясни, че при регистрацията на едно такова дружество винаги има опасност от забавяне най-малкото поради огромната документация и нейното понякога бавно придвижване от една към друга институция. По нейните думи не може да се говори и за конкретна инвестиция, тъй като инвестиционните планове също търпят промяна. Въпреки известната относителност в плановете през 2005 г. германският консорциум "Лах Майер джи ти ем" изготви работен проект

за геотермална централа в курорта и пресметна, че за реализирането на такава централа са нужни около 2 млн. EUR. ■

9.71

▶ **литра в секунда е свободният ресурс от минералния извор "Гейзера", който може да бъде използван за целите на централата**

2

▶ **млн. EUR е индикативната цена за изграждането на геотермалната централа край Сапарева баня**

Еххон Mobil и “Роснефт” склучиха сделка за 3.2 млрд. USD

Двете компании ще инвестират в развитието на нефтени находища в арктическите територии на Русия

Най-голямата нефтена компания в САЩ Еххон Mobil Corp и руската “Роснефт” склучиха сделка за съвместно разработване на нефтените находища на Русия в Арктическият регион. Съвместната инвестиция е на стойност 3.2 млрд. USD, като руският дял е 66.7%.

Анализаторите оценяват споразумението като голяма крачка в двустранните икономически и политически отношения между САЩ и Русия. До него се стигна след като “Роснефт” не можа да се договори с другия голям играч в петролната индустрия - British Petroleum.

Кой какво получава

Споразумението ще даде право на “Роснефт” да инвестира в обекти на щатския гигант в Мексиканския залив и Тексас. В замяна Еххон получават достъп до значителните находища в най-големия нефтен производител в света - Русия. Компанията планират да инвестират и 450 млн. USD в център за проучвания в Санкт Петербург. Според вицепремиера Игор Сечин инвестициите по споразумението ще достигнат 200-300 млрд. USD през следващите десет години.

Русия търси партньори

Напоследък Русия показва

сериозен интерес към чуждестранно сътрудничество за разработването на нефтените си залежи. Настоящата сделка се сключва само месеци след проваляването на споразумение между “Роснефт” и Chevron Corp за инвестиция от 1 млрд. USD в черноморски проект с обща стойност 32 млрд. USD. Chevron заедно с Royal Dutch Shell Plc също бяха спрягани за евентуални партньори на “Роснефт” в арктическата сделка. Споразумението между Еххон и “Роснефт” сложи край на надеждите на British Petroleum да възстанови сделката си с руската държавна компания за същите територии, която беше блокирана през май.

Ефектът от сделката

Двете компании ще развият три блока от Карско море, които според “Роснефт” съдържат около 36 млрд. барела възобновим нефт. Изчислено е, че общото количество на резервите е 110 млрд. барела нефтен еквивалент, което е над четири пъти повече от световните резерви на Еххон. Инвестицията ще обхваща и региона на Туапсе в Черно море, чиито ресурси са оценени на 9 млрд. барела нефт. Очаква се добивът да започне през 2015 г., като Еххон ще поеме по-голямата част от разходите.

Освен че подкрепя дейността на Еххон в Арктика, споразумението дава право на “Роснефт” да достигне някои от находищата на Еххон в Мексиканския

залив, в Тексас, както и в някои други държави. От Еххон отказаха да коментират въпроса дали инвестициите на “Роснефт” ще трябва да бъдат одобрявани от Комитета за чуждестранни инвестиции на САЩ и въпросът е все още неизяснен.

Според специалистите сделката е ключова и за двете страни. Еххон е една от малкото компании, които имат техническия потенциал да разработят находищата в суровите арктически води. Работата е сериозна крачка в стремежа на щатската компания да избяга от потиснатия местен пазар. За “Роснефт” споразумението е част от дългосрочния план да се превърне в глобален енергиен лидер.

Политическа победа

Широко коментирани бяха не само финансовите и икономическите измерения на съвместната инициатива. Според анализатори и правителствени говорители мащабното сътрудничество между Русия и САЩ е и политическа победа, пряк резултат от възстановяването на взаимоотношенията между двете страни, което беше една от целите на правителството на Барак Обама.

Успехът на сделката трупа точки и в актива на Игор Сечин, след като предишното споразумение, което получи подкрепата му, беше злополучната сделка на “Роснефт” с British Petroleum.

Ангел Симитчиев

► Споразумението между Еххон и “Роснефт” е и политическа победа, пряк резултат от възстановяването на взаимоотношенията между САЩ и Русия, отбелязват анализаторите

СНИМКИ BLOOMBERG

Изненадващ обиск в офисите на ВР в Москва

► Служителите в московските офиси на British Petroleum бяха помолени да се приберат вкъщи, докато трае обискът

Акцията вероятно е във връзка с провалите преговори на петролния гигант с “Роснефт”

Руски съдия-изпълнители са обискирали офисите в Москва на търговски отдел на британската петролна компания British Petroleum (BP). Източници от фирмата са заявили за Reuters, че на по-голямата част от персонала им е било казано да не идват на работа. Руските власти потвърждават извършването на обиските.

Акцията се случва след подписването на споразумение между руската държавна компания за производство на суров петрол “Роснефт” и американската Еххон Mobil за разработване на арктически офшорни петролни полета (вж. материала горе). Сделката беше сключена, след като опитите за подписване на такова споразумение

между “Роснефт” и ВР не завършиха с успех.

Според адвокат на миноритарните акционери в “ТНК-БП” (ТНК-ВР), цитиран от Reuters, обискът е свързан с дело, заведено от миноритарни акционери заради провалената сделка. “ТНК-БП” е руското съвместно дружество на ВР, в което петролният концерн държи 50% от акциите.

Обискът е опит да се окаже натиск върху дейността на компанията в Русия, коментираха от ВР. Ръководителят на руското поделение на компанията Джеръми Хък коментира пред агенция “Интерфакс”, че претърсването е блокирало работата на служителите и че представителите на съдебните власти могат да продължат да изнасят документи до края на седмицата.

Руските сили за сигурност претърсиха централата на ВР в Москва и през 2008 г., когато нейни сътрудници, работили в “ТНК-БП”, бяха обвинени в промишлен шпионаж. □

Регионални
индекси

Бенчмаркът на БФБ се оцвети в

зелено

Sofix: 378.15

▲ +0.46%

Основният македонски индекс се понижи

МВПО: 2352.52

▼ -0.28%

Основният индекс в Сърбия отчете

ръст

BELEX15: 632.92

▲ +1.69%

Число на геня

Обем

14

▶ облигации на Юробанк И Еф Джи България АД бяха изтързвани на БФБ

Световни индекси

Американският индекс отбеляза

повишение

Dow Jones: 11 629.69

▲ +0.60%

Германският индекс регистрира

увеличение

DAX: 5785.30

▲ +2.50%

Японският измерител се оцвети в

зелено

Nikkei 225: 8955.20

▲ +0.01%

Повишение

Allianz

5.65%

▶ до 71.95 EUR поскъпнаха акциите на германския застраховател

Понижение

Deutsche Telekom

6.87%

▶ поевтиняха акциите на германския телеком до 8.88 EUR

Централни банки увеличават резервите си от злато

Правителствата разнообразяват вложенията си поради вероятността Фед да реши да печата още пари, твърдят анализатори

Колумбия е увеличила своите златни резерви с 2.3 т през юли, докато Казахстан, Таджикистан и Мексико са ги намалили с общо 4.5 т, докато цената на метала отново достигна рекордни нива. Миналия месец запасите на Колумбия са се увеличили до 9.16 тона, показват данни на Международния валутен фонд. За същия период тези на Казахстан са намалели с 3.11 т до 67.3 т, на Таджикистан - с 1.19 т до 1.8 т и на Мексико с 0.175 т до 105.7 т.

Централните банки в някои от по-малките държави увеличават своите резерви от ценния метал за пръв път от цяло поколение, след като покупки от инвеститори като Джон Полсън допринесоха за това цената на златото да реализира най-дългия си период на ръст от поне 1920 г. насам. Златото се търгуваше на цена около 1831

USD за унция на борсата в Лондон, с 29% по-скъпо от миналата година.

Диверсификация

“Централните банки ще продължат да разнообразяват резервите си”, казва Филип Петерсон, анализатор в SEB в Стокхолм пред “Блумбърг”. Според него Федералният резерв не е затворил вратата пред допълнително печатане на пари и по тази причина централните банки търсят поне едно стабилно вложение. Стоката се е насочила към единадесета поредна година на ръст. Руската Банк Росии заяви на 22 август, че централната банка на страната е увеличила запасите си до 839.8 т до края на юни. Централни банки са изкупили 192.3 т от ценния метал през първата половина на годината, казаха от Световния съвет по златото през август. Това може да бъде и предупреждение.

През 1980 г. цената на златото се покачва до рекордните за тогавашния период 850 USD поради покупките на централните банки, за да отслабне през почти всяка от след-

вашите двадесет години. Според съвета глобалните резерви на правителства и официални институции като МВФ са били 30 700 т този месец.

Национализация

Същевременно инвести-

торите в минната индустрия на Южна Африка са изправени пред потенциална национализация в някои области на страната. Младежката лига на управляващия Африкански национален конгрес смятат, че национализацията на

банки и мини ще помогне за преразпределението на богатството в страната, където неравнопоставеността не се е променила много от края на апартейда досега. Управляващата партия все пак обещава да окуражава частните инвестиции и ще

вземе решение по въпроса до юли догодина. Южна Африка е сред най-големите производители на злато, платина и хром. Минните компании, работещи в страната, снабдяват с въглища електроцентрали в Европа и Индия. □

Медта поскъпва заради проблеми с производството

СНИМКИ BLOOMBERG

Възстановяващата се икономика на САЩ и стачка в Перу са основните причини за поскъпването на метала

Медта повиши цената си за втори пореден ден на борсата в Ню Йорк поради спекулации, че икономическият ръст е достатъчно силен, за да подтикне търсенето на сурови материали. Икономисти смятат, че индустриалните поръчки в Съединените щати вероятно са се увеличили с 2% през юли, след като спаднаха с 0.8% през месеца преди това. Очаква се появата на доклад на американското търговско министерство с точните цифри. САЩ са вторият по големина потребител на мед след Китай. “Вниманието на пазара се върна обратно върху основните, което за медта е сигнал

за повишаващи се цени”, казва пред “Блумбърг” Гейл Бери, анализатор в Barclays Capital в Лондон. Освен това търсенето от Китай остава много силно.

Добив

Медта за доставка след три месеца се покачи с 47 USD, или 0.5%, до 9207 USD за тон на Лондонската борса за метали. Първоначално силна, за да подтикне търсенето на сурови материали. Икономисти смятат, че индустриалните поръчки в Съединените щати вероятно са се увеличили с 2% през юли, след като спаднаха с 0.8% през месеца преди това. Очаква се появата на доклад на американското търговско министерство с точните цифри. САЩ са вторият по големина потребител на мед след Китай. “Вниманието на пазара се върна обратно върху основните, което за медта е сигнал

спадат за четвърти пореден месец през юли, съобщиха правителството на 28 август. Производството е спаднало с 5.7% до 100 378 т.

Запаси

Цената на медта все още остава висока поради проблеми с производството, пише в доклад на Commerzbank от вчера. Складовите запаси от мед, наблюдавани от Лондонската борса за метали, са намалели за втори пореден ден, спадайки с 550 т до 463 825 т. Разпорежданията за изнасяне на метала от складовете са спаднали с 1900 т, или 25%, до 5800 т, най-ниското ниво от 10 февруари насам. Разпорежданията за алуминий са се увеличили с 13 800 т, или 4.4%, до 324 900 т. Глобалните запаси от алуминий са спаднали с 10 275 т до 4.63 млн. т. Оловото за доставка след три месеца в Лондон е спаднало с 0.7% до 2540 USD за тон. □

Sony, Toshiba и Hitachi обединяват производствата си за малки LCD панели

Японските компании се опитват да се справят с растящата конкуренция от Южна Корея и Тайван

Японските корпорации Sony, Toshiba и Hitachi обявиха намерението си да обединят своите подразделения за дисплеи с течен кристал в общ, подкрепен от японското правителство фонд. Този ход е отговор на растящата конкуренция от южнокорейски и тайвански производители.

Трите компании ще създадат Japan Display K.K. до пролетта на 2012 г., 70% от които ще бъдат притежавани от подкрепената от държавата Японска корпорация за мрежи за иновации (INCJ) чрез инвестиция в размер на 200 млрд. йени (2.6 млрд. USD). Това е най-голямата инвестиция на INCJ, публично-частно партньорство за финансиране на технологични нововъведения, притежавано на 90% от държавата. Този ход ще им помогне да се фокусират върху основните си дейности. Идеята обаче най-вероятно ще бъде подложена на критика поради факта, че използва държавни средства за подкрепа на един нестабилен бизнес.

22%

► общо гържат трите компании на световния пазар на LCD панели с диаметър до 9 инча

Труген пазар

Сделката ще създаде най-големия производител в света на LCD панели, използвани при производството на мобилни телефони, таблети и други подобни устройства, прескачайки глобалните лидери Sharp и Samsung.

Трите обединили се компании общо съставляват 22% от пазара на LCD панели с малък и среден размер, дефинирани като дисплеи с диагонал до 9 инча. Най-голям самостоятелен дял има японската Sharp с 15%, следвана от корейската Samsung и тайванската Chimei Innolux с по 12% всяка.

Единствено Toshiba обаче успя да излезе на печалба от дейността на своя LCD отдел през изминалата фискална година, а Sony и Hitachi реализираха загуби в областта. И трите компании се колебаеха дали изобщо да инвестират в тези панели, тъй като конкурентите им от Южна Корея LG и Samsung вече имат договори за доставка с ключови клиенти, а сънародниците им от Sharp ще получат инвестиция от 1 млрд. USD от Apple. Особено Sharp са много агресивни и компаниите, които нямат стабилна клиентска база, ще изпитат трудности заради малкия брой успешни производители на смартфони и таблети, казват анализатори.

Усещане за криза

Голям брой експерти прогнозира свръхпредлагане догодина, тъй като все повече производители на дисплеи променят фокуса си към по-малки пазари, за да отговорят на търсенето на смартфони и таблети. INCJ е контролирана от

► Кимиказу Ноуми, изпълнителен директор на INCJ, Норико Сасаки, изпълнителен директор на Toshiba, Хироаки Наканиши, председател на Hitachi, и Хироши Йошиока, изпълнителен вицепрезидент на Sony (от ляво на дясно) се здрависват след обявяването на новото съвместно дружество

ЧИМКА BLOOMBERG

японското министерство на търговията, което беше критикувано за това, че не е подкрепило японските производители на чипове и дисплеи в началото на 90-те години на миналия век. Според критиците на правителството, именно тази липса на намеса е позволила на фирми от САЩ и Южна Корея да вземат лидерските позиции в областта. "Решението е отражение на увеличаващо се усещане за криза в Япония предвид нейния спадащ

пазарен дял в тези пазари", казва пред Reuters анонимен източник от правителството на Южна Корея.

Новата компания ще се фокусира върху производството на дисплеи от следващо поколение, включително по-тънки панели с органични светодиоди (OLED), казват от трите фирми.

Нужда от реформи

Не е ясно как точно ще стане сливането на трите компании, които използват

два различни типа технологии за производство на дисплеи. Съобщението не включва детайли и за това какво ще бъде предприемано в случаите на застъпване. "Компаниите майки намериха много удобен купувач за своите фабрики и работници", казва Йошиохиса Тойосаки, директор на японската аналитична компания Architect Grand Design. "Активите на новосъздаденото дружество ще са огромни. Без реструктуриране няма начин

компанията да се справи с конкуренцията на Sharp, Южна Корея, Тайван и в крайна сметка - Китай", допълва той.

Досегашните инвестиции на INCJ, която има право да инвестира до 900 млрд. йени гарантирани от бюджета средства, включват спонсориране на 40% от закупуването на швейцарския производител на измервателни уреди Landis+Gyr от Toshiba в размер на 2.3 млрд. USD.

Пламен Димитров

Google+ забавя възхода си

Според последни измервания потребителите започват да прекарват по-малко време в социалната мрежа

Потребителите прекарват все по-малко време в Google+, социалната мрежа на интернет гиганта. По данни на Experian Hitwise, цитирани от Bloomberg, през последните седмици услугата не успява да продължи да отвоюва територии от лидера в сектора Facebook, тъй като времето, прекарано от потребители от САЩ в мрежата, расте по-бавно, отколкото досега.

Всеки потребител е прекарал средно 5 минути и 47 секунди в Google+ през миналата седмица, или с 4% повече от предната седмица, казват от компанията за измерване на интернет трафик. От Experian Hitwise

► Според някои анализатори още е рано да се правят мрачни прогнози за броя на потребителите, тъй като от Google не са отворили услугата за всички

допълват, че пикът за най-дълго прекарано време в социалната платформа е бил на 16 юли, когато средното посещение е продължавало 5 минути и 50 секунди.

Отслабващ интерес

Социалната мрежа е най-новият опит на Google да се конкурира в полето, доминирано от Facebook. Въпреки че новата услу-

га предлага няколко добри функционалности за споделяне на съдържание с различни кръгове от приятели и познати, Facebook вече има огро-

мна потребителска база, наброяваща повече от 750 млн. потребители. "Хората, които един потребител иска да добави, в много случаи са напълно доволни от Facebook и не искат да участват в още една социална мрежа", казва Шарлийн Ли, анализатор в Altimeter Group.

Посещенията в Google+ от Съединените щати са спаднали с 5.5% до 1.16 млн. през миналата седмица, след като са се увеличили с 2.6% през седмицата преди това, казват още от Experian Hitwise. Най-голямото увеличение също е било на 16 юли, когато трафикът е нараснал с 283%.

Рано е за оценки

Google все още не са отворили услугата за всички, така че е рано да се съди за броя на потребителите, казва Майкъл Гартенберг, анализатор в Gartner. От

интернет корпорацията казват, че случващото се в момента е "полево изпитание". Първоначалните реакции от хора, които са използвали услугата, са много позитивни, но тя не е широко отворена и повечето потребители не могат да влязат, уточнява той. Google+, проектирана да помогне на хората да споделят информация само с определени групи хора, дебютира на 28 юни само с покани. Платформата разчита на инструменти, наречени "кръгове", които позволяват на потребителите да споделят с ограничен брой приятели вместо с всичките си контакти или други ползватели на мрежата. Оттогава Google работят и за добавяне на допълнителни възможности, като през август добавиха различни игри, създадени от популярни разработчици като Zynga, Rovio и др.

□

16.7

► млн. USD средно е годишното възнаграждение на мениджърите, чиито доходи надхвърлят размера на данъците, платени от компаниите им

Големите бонуси

Някои американски компании плащат повече на мениджърите си, отколкото данъци на държавата

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Двадесет и петима от 100-те най-високоплатени изпълнителни директори в САЩ са спечелили за миналата година повече пари за работата си, отколкото компаниите под тяхно ръководство са платили за федерални данъци. Много от тези компании харчат повече средства за лобиране, отколкото за плащане на данъци, сочи доклад на Института за политически проучвания (IPS), базиран във Вашингтон мозъчен тръст с леви идеи.

Метод за сравнение

Изследването на IPS решава да сравни заплатите на висшия мениджмънт с досега изплатените данъци в САЩ, като изключва чуждестранните, щатските и местните данъци, които може вече да са платени, както и отсрочените данъци, които често многократно надхвърлят

изплатените до момента. Решението в изследването се обосновава с това, че отсрочените задължения може и да не бъдат изплатени. Същевременно платените до момента федерални данъци са най-близо до това, което компаниите вероятно са изплатили за миналата година.

Офшорни решения

Изследваните компании са от различни индустрии, но данъчните облекчения се концентрират основно в два сектора. Две трети от фирмите са запазили ниски данъци, като са регистрирали дъщерните си дружества на Бермудите, в Сингапур или Люксембург. Акционерите са реагирали благосклонно към решението на компаниите, в които инвестират, да запазят данъчните си задължения ниски чрез законни

методи.

Чък Колинс от IPS оценява това като грешка. "Мисля, че ако рентабилността на компанията зависи от счетоводството, а не от създаването на по-добри продукти, това е признак на слабост", коментира той.

В предишни доклади Колинс казва, че по-големите заплати на изпълнителните директори обикновено дават сигнал за по-големи предстоящи проблеми. Институтът прави доклади за заплащането на висшия мениджмънт от 18 години.

Реакции

Докладът идва в момент, когато американските политици трябва да правят тежък избор, за да се справят с националния дълг, и разкритията допълнително изнервиха ситуацията, пише Reuters.

След прочитането на до-

клада демократът Илая Къмингс, който е член на Комисията за надзор и реформа на правителството, призова за изслушване по въпросите със заплатите на висшия мениджмънт. Къмингс изисква в писмо до председателя на комисията републиканеца Даръл Иса да се направи проверка до каква степен бонусите за висшия мениджмънт, довели до икономическата криза, продължават да съществуват и днес. Той пита още "защо заплатите на изпълнителните директори и корпоративната печалба нарастват главоломно, докато заплатите на служителите са в застой, а безработицата остава неприемливо висока". В писмото си Къмингс се интересува от степента, до която данъчният кодекс в страната поощрява тези нарастващи различия.

Златина Димитрова

Интересни факти

1.9

► млрд. USD средна печалба за 2010 г. отбелязват двайсет и петте компании за дейността си в световен мащаб. Само една от тях е регистрирала загуба.

18

► от 25-те компании са оперирали чрез гъщерни офшорни дружества на места с облекчен данъчен режим. Общо 556 са гъщерните дружества на фирмите, регистрирали се в страна данъчен рай

7

► от 25-те компании отчетоха загуби в САЩ (преди облагане с данъци). Пет от тях имат общо 267 гъщерни дружества в страна с облекчен данъчен режим

20

► от 25-те компании, плащали на мениджърите си повече, отколкото на държавата, са изхарчили повече в лобиране за политици, отколкото в плащане на корпоративни данъци, а 18 от тях са влагали дори повече в политическите кампании на подкрепените от тях кандидати

41.8

► млн. USD, или най-много от всички е вложила General Electric за политическо влияние (лобизъм и политически кампании). Втора е Boeing с 20.8 млн. USD, или 60% от размера на данъците на компанията.

► Изпълнителният директор на eBay Джон Донахо е спечелил 12.4 млн. USD, докато компанията обяви 131 млн. USD за възстановяване на данъците си за 2010 г. в САЩ.

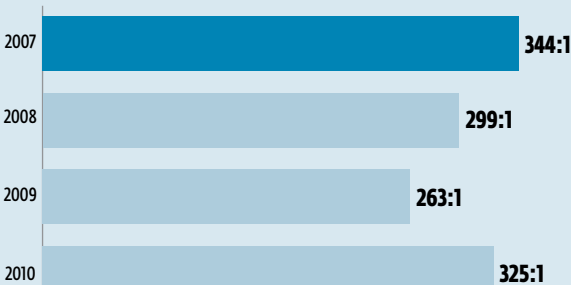
► Компанията Boeing е платила на изпълнителния си директор Джим Макнърни 13.8 млн. USD, а е платила 13 млн. USD данъци. Освен това е вложила 20.8 млн. USD в лобиране на кампании.

► Топ 10 на мениджърите, които са получили възнаграждение, по-голямо от данъците на компанията им

Компания	Главен изпълнителен директор	Общо възнаграждение за 2010 г. USD	Промяна във възнаграждението спрямо 2009 г.
1 Stanley Black & Decker*	Джон Лундгрен	32 570 596	253%
2 Ford	Алън Мълали	26 520 515	48%
3 Chesapeake Energy	Обри МакКлендън	21 044 952	13%
4 Aon	Грегъри Кейс	20 783 301	100%
5 Bank of New York Mellon	Робърт Кели	19 379 257	73%
6 Coca-Cola Enterprises	Джон Ф. Брок	19 114 318	71%
7 Verizon	Айвън Сайденберг	18 126 854	4%
8 Dow Chemical	Андрю Ливърис	17 739 490	13%
9 Prudential Financial	Джон Стренгфелд	16 187 028	10%
10 Ameriprise	Джеймс Крачиоло	16 252 851	-11%

Изпълнителен директор/служител

► Съотношение на доходите на изпълнителните директори спрямо тези на един служител

Източник: Проучване на Associated Press за доходите в S&P 500 и министерството на труда на САЩ/IPS

Парадокси на властта

Като ръководители хората често губят част от ценните си качества

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Който иска да види истинското лице на властта, трябва да го погледне отблизо. Психоложката от Станфорд Дебора Грюнфелд създава експериментална ситуация. Трима от студентите й правят работна група, за да дискутират политически проблем. Един от тях получава задачата да оценява качеството на аргументите и правото да се чувства шеф.

По средата на дискусиата участниците получават чиния с четири кексчета. Елементарната учтивост изисква да оставиш последното кексче, но се оказва, че то винаги попада в устата на шефа. Видеозаписите показват също, че обявеният за шеф участник демонстрирал лоши маниери - дъвчел с отворена уста и ръсел трохи.

Краката на бюрото

Това може да се види във всеки офис. Кой вдига краката си на бюрото? Кой игнорира присъстващите, без да се извинява, кой прекъсва другите и слага край на дискусиата? Винаги този, който има власт.

Ако искаш да изпиташ характера на един човек, дай му власт, твърди Ейбрахам Линкълн. Очевидно тъмната страна на авторитета не е измислица. Тя се проявява толкова по-ясно, колкото по-голяма е властта на един човек върху другите.

В литературата се говори за "парадокса на властта". Тъкмо тези качества, които правят един човек способен да ръководи другите - социалната компетентност, силата на мотивацията, интуитивното улавяне

Способността да се поставяш на мястото на другите е изключително важна за ръководните кадри, но сякаш това е първото, от което се отказват новоназначените началници

на сложни взаимовръзки - сякаш изчезват, когато желаната ръководна позиция бъде постигната. Ако участниците в психологически експеримент бъдат сугестирани, че притежават контрол върху другите и по свое усмотрение могат да раздават награди и стимули, те са склонни да гледат на света единствено през своя фокус.

Мисъл за групите?

Адам Галински от Училището по мениджмънт на

Университета Нордестърн кара участници в експеримент да изпишат буквата Е на челата си. Подчинените я изписали огледално, за да я разпознаят хората срещу тях, само шефовете избрали другата посока.

Обективно погледнато, способността да се поставяш на мястото на другите е изключително важна за ръководните кадри. Но сякаш това е първото, от което се отказват новоназначените началници.

"Властта банализира ми-

сленето", установява психологът Дачър Келтнър от Калифорнийския университет в Бъркли. Започваме да гледаме само предвид собствения си интерес. В експеримента, проведен от Келтнър, по-слабите винаги се оказват по-добри в умението правилно да преценяват възгледите и мотивите на хората до себе си. Но понеже подчинените не са склонни да предават подобни убеждения нагоре по йерархията, лидерите страдат от дефицит на информация. Сякаш за компенсация те се хващат за предразсъдъците. Дебора Грюнфелд анализира повече от 1000 решения на Върховния съд на САЩ и показва, че колкото по-високо в йерархията е съдията, толкова по-семпли са мотивите му.

Люгмила Димова

Влиянието на другите

Колективната памет ни манипулира

Понякога е трудно да разграничиш своите собствени мисли от разказите на другите, особено ако събитията са се случили преди години. Колко лесно паметта може да бъде манипулирана - доказват невробиолози от Израел и Англия.

Екип от Института "Вайцман" в Реховот поканил 40 жени и мъже да изгледат документален филм. Три дни след прожекцията те се върнали в лабораторията, за да отговорят на въпроси за филма, като трябвало да посочат доколко са сигурни в отговорите си. След четири дни хората отново били поканени, този път мозъчната им активност била измерена с функционална магнитно-резонансна томография. По време на изследването учените отново им задавали въпроси за филма, като им подхвърляли погрешни отговори на други членове от групата. Около 70% от участниците си променили мнението и се нагодили към групата.

Ние, хората, сме социални същества и сме научени, че информацията, която идва от другите, е много важна за нас. Дали обаче тази информация наистина отговаря на първоначалните ни спомени - учените изследвали това в последната фаза на експеримента. Те обяснили на участниците, че отговорите на другите са били фалшифицирани от компютрите. Затова отново задали въпросите. Въпреки това само 30% от хората се върнали към своите първоначални верни отговори. При останалите фалшифицираните спомени се оказали запечатани дълбоко в съзнанието - колективната памет на групата се превърнала в тяхна собствена.

Наблюдават се два типа нагаждане. При първото, което е публично, хората нагаждат мнението си, за да не бъдат аутсайдери. Така те приемат мнението на другите само повърхностно. При втория вид социалният натиск наистина променя личните спомени. Чрез томографията учените успели да разграничат двата вида. При втория те установили едновременно активност на участъка в мозъка, наречен бадемвидно тяло (corpus amygdaloideum), и на хипоталамуса. Бадемвидното тяло се смята за емоционален мозъчен център, а хипоталамусът играе важна роля при дълготрайните спомени. При привидното нагаждане към общото мнение тези области в мозъка не показали увеличена активност. Учените предполагат, че бадемвидното тяло има ключово значение за процеса на фалшифициране. То вероятно пропуска информацията, която отива в дълготрайната памет. Социалният натиск може да го застави да замени старите спомени с нови. Много е вероятно общите спомени да са желани от еволюцията, за да могат хората по-лесно да се вписват в обществото.

” Ако искаш да изпиташ характера на един човек, дай му власт

Ейбрахам Линкълн

